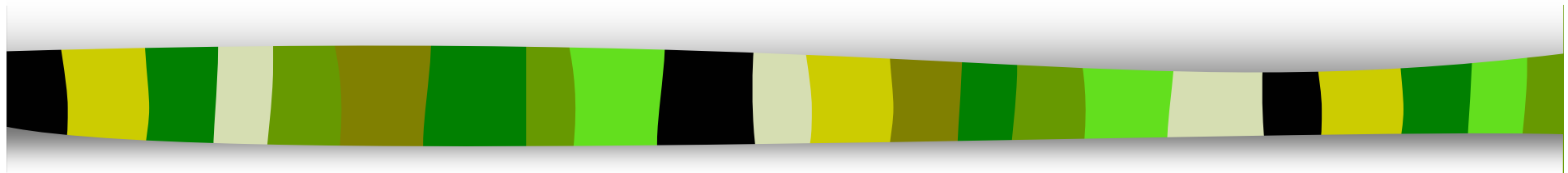

Olis asiaa – kuuleeko kukaan? työntekijän näkökulma osallisuuteen

Sosiaalityöntekijä

Marika Nirhamo

Satakunnan sosiaalipäivystys

21.8.2008 Pori

Satakunnan sosiaalipäivystys

- 1.5.2007 alkaen Satakunnan kunnat yhteistyössä, 24 kuntaa, n. 228 000 asukasta
- **Toimipiste** Porin poliisilaitoksella
- **yhteys** hätäkeskus 112 kautta ja viranomaisyhteydenotot p. xxxxxxx + Virve SatVirKutsu
- **4 viranomaisvaltuudet omaavaa sosiaalityöntekijää**
- **Toiminta-aika:**

su – to	klo 15 - 22
pe - la	klo 15 - 02
- Muu virka-ajan ulkopuolinen aika hoidetaan varallaolona
- Virka-ajalla yhteydenotot kunkin kunnan sosiaalitoimeen

ENSISIJAISET TEHTÄVÄT

- perheväkivaltatilanteet
- alaikäiset päihtyneet
- lapsi päihtyneen seurassa/hoidossa tai lapsi jää ilman asianmukaista hoitajaa
- lapsen huolto- ja tapaamisriidat
- lasten ja vanhempien väliset ristiriidat
- alaikäiset rikoksentekijät
- äkilliset/odottamattomat kriisitilanteet
- luvattomasti lastensuojeluyksiköstä poistuneet nuoret

lastensuojelun kriisitilanteet ovat ensisijaisia ja päivystäjä arvioi kiireellisyysjärjestyksen

29/8/08

Marika Nirhamo

Sosiaalialan eettiset periaatteet

asiakkaan ja työntekijän suhdetta määrittämässä

- ihmisoikeudet ja ihmisarvo
- itsemääräämisoikeus
- **osallistumisoikeus ja osallisuuden edistäminen**
- oikeus tulla kohdatuksi kokonaisvaltaisesti
- oikeus yksityisyyteen
- syrjinnän ja väkivallan vastustaminen

Osallisuuden edistäminen sosiaali-alan työssä

- Ammatillisuuteen kuuluu selvittää asiakkaalle eri ratkaisuvaihtoehtojen edut, haitat ja seuraukset, jotta asiakas voi tehdä omat ratkaisunsa
- Osallisuus voi toteutua vain, jos on riittävästi tietoa oikeuksistaan ja etuuksistaan
- Koskee myös ulkomaalaisia, lapsia, dementoituneita, kouluttamattomia, hankalia asiakkaita jne.
- Jos asianosaisten edut ristiriidassa; kaikkien kuuleminen ja päätösten perustelu
- Muutoksenhakuoikeudet

Sosiaalialan työn suhde yhteiskuntaan

- Epäkohtia ei voida korjata, jos niistä ei rohjeta puhua
- Sosiaalinen raportointi; tietoa päätöksentekijöille, mitä ihmisille kuuluu? vrt. syrjäytyneet/ syrjäytetyt
- Moniammatillinen yhteistyö; viranomaistoimijat, luomuverkosto, kolmas sektori
- Eettisten periaatteiden toteutuminen yhteistyössä

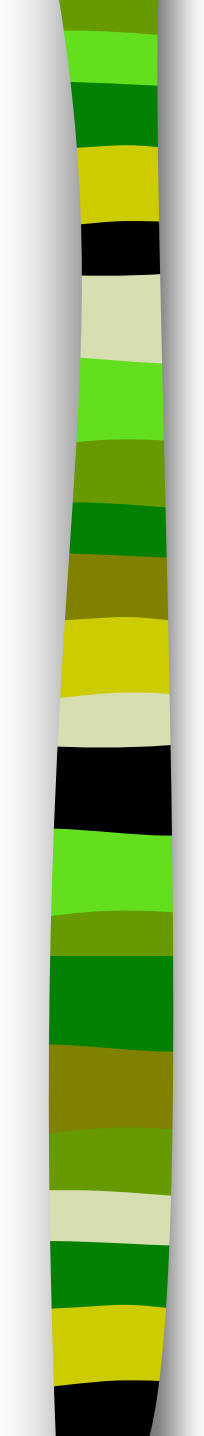
Lainsäädäntö velvoittaa

- **Kuntalaki**; kuntalaisilla oltava edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan/palveluiden toimintaan
- **Asiakaslaki**; palvelut tarkoitus järjestää asiakaslähtöisesti – auttaja tai organisaatio ei tarvetta sanele
- Miten konkretisoituvat käytännössä?
- Missä palveluiden järjestäjien ja käyttäjien aito vuorovaikutus? Tai edes jatkuva palautejärjestelmä? Riittääkö sosiaaliasiamiehen nimi ilmoitustaululla?
- Palvelut luetellaan nettisivuilla ja esitteissä, mutta entä laatu politiikka tai eettiset periaatteet, palveluiden sisältö oikeasti eikä vain teoriassa?
- Asiakasdemokratian käytännöt? Yhteisöhoidoissa ehkä, muualla?
- Ammattilaisen valta uhattuna? Liittoutuminen asiakkaiden kanssa keinona vaikuttaa resursseihin vastakkain asettelun sijaan?

Työntekijän mahdollisuuksia

- tavoitettavuus
 - työhuoneesta, puhelimesta, mahdollisuudet kotikäyntiin, yhteisiin asiakastapaamisiin, sijaiskäytännöt
- kunnioitus molemmin puolin
- pyrkimys vuoropuheluun kuulustelun ja komentelun sijaan
- ymmärrettävyys puolin ja toisin
 - puhutun, kirjoitetun ja lausutun kielen selkeys, kysyminen
- avoimuus, rehellisyys
- asiakkaan sietäminen / työntekijän siedettävyys
 - tyyli, haju, teot, puheet, mokat, unohtamiset, väärinymmärtämiset, tietämättömyys, valinnat, ikä, sukupuoli, erilaisuus...
- edunvalvonta, auttaminen / kontrolli, arvostelu
 - tuki-kontrolli –aspekti kaikessa ihmisten kohtaamisessa
- saattaen ohjaaminen ja mukana pysyminen tarpeeksi kauan

"Sosiaalityö yhteiskunnallisena toimintana ei ole
paljonkaan arvoista, ellei sen tekijöillä ei ole rohkeutta
asettua niiden ihmisten puolelle, jotka eivät voi
puolustaa elämisoikeuttaan suorituksilla,
selviytymisellä tai kunniallisella elämäntavalla"

(Riitta Granfelt)

Kiitos!

29/8/08

Marika Nirhamo